

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Alicja Kolonko (spr.)
Sędziowie :	SSA Jolanta Ansion SSA Witold Nowakowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

przy udziale zainteresowanych E. H. (H.), T. S. (S.) i J. S. (S.)

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek zażalenia (...) spółki z o.o.

na orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Katowicach w przedmiocie kosztów, zawarte w pkt 2 wyroku

z dnia 17 lipca 2018 r. sygn. akt III AUa 1717/17

postanawia:

1. zmienić orzeczenie o kosztach zawarte w pkt 2 wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 lipca 2018r. sygn. III AUa 1717/17, w ten sposób, że zasądzić od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na rzecz (...) spółki z o.o. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,

2. zasądzić od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na rzecz (...) spółki z o.o. kwotę 330 zł (trzysta trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

/-/ SSA J.Ansion /-/ SSA A.Kolonko /-/ SSA W.Nowakowski

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1717/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2018r. sygn. III AUa 1717/17 Sąd Apelacyjny w Katowicach uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 31 maja 2017r. sygn. VIII U 205/17 oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu, odstępując równocześnie od obciążenia organu rentowego kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wyroku wskazał Sąd Apelacyjny m.in., że zaskarżona decyzja została wydana przeciwko spółce cywilnej, a zatem nieprawidłowo, ponieważ spółka cywilna nie ma podmiotowości prawnej i nie jest płatnikiem składek. Skutkuje to nieważnością decyzji.

W uzasadnieniu orzeczenia o kosztach Sąd przywołał jedynie przepis art. 102 kpc, bez bliższego umotywowania.

W zażaleniu na orzeczenie o kosztach (...) spółka z o.o. (zwana dalej Spółką) zarzuciła naruszenie przepisu art. 102 kpc przez jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy organ rentowy zasadnie został uznany za stronę przegrywającą, a nie zaszedł wypadek szczególnej wagi, uzasadniający odstępianie od obciążania organu rentowego kosztami procesu.

Powołując się na powyższe Spółka wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia i zasądzenie na jej rzecz od organu rentowego kwoty 2.700 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego wywołanego postępowaniem apelacyjnym, według norm przepisanych, a także o zasądzenie na jej rzecz od organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, wywołanych wniesieniem niniejszego zażalenia, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia podniosła Spółka, że mimo, iż apelacja została wniesiona przez organ rentowy, to jednak Sąd Apelacyjny, dostrzegając wadliwość decyzji organu rentowego, uchylił zaskarżony wyrok wraz z decyzją, przekazując sprawę organowi rentowemu do ponownego rozpoznania, a zatem organ rentowy jest stroną przegrywającą sprawę. Świadczą o tym wyartykułowane okoliczności, dotyczące przyczyn uchylenia wyroku, a także sam fakt zastosowania przez Sąd Apelacyjny uregulowania art. 102 kpc, który znajduje zastosowanie wyłącznie wobec strony przegrywającej sprawę. Ustalenia tego nie zakwestionował także organ rentowy, skoro nie zaskarżył orzeczenia w tym zakresie, a ponadto nie domagał się zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Ponadto Sąd nie wskazał żadnej szczególnej sytuacji strony, ani szczególnych okoliczności sprawy, uzasadniających odstępianie od obciążenia organu rentowego kosztami postępowania.

Wskazał załający się, że orzecznictwo i doktryna jako przykładowe przesłanki, uzasadniające zastosowanie art. 102 kpc, podaje:

- sprawy dotyczące stosunku prawnego, który może zostać ukształtowany tylko mocą wyroku sądu, choćby strony były całkowicie zgodne,
- niesłuszne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie wywołujące koszty,
- oddalenie powództwa na podstawie art. 5kc albo z powodu prekluzji,
- precedensowy charakter sprawy,
- rozstrzygnięcie sporu wyłącznie na podstawie okoliczności uwzględnionych przez sąd z urzędu,
- brak zawilości sprawy i nakład pracy pełnomocnika,

- zastosowanie art. 102 kpc ze względu na sytuację majątkową strony może występować jedynie wówczas, gdy znajduje się ona w wyjątkowo trudnej sytuacji majątkowej, a wytaczając powództwo była subiektywnie przeświadczona o słuszności dochodzonego roszczenia.

Żadna ze wskazanych sytuacji w niniejszej sprawie nie wystąpiła.

Ponadto nie ulega wątpliwości, że wniesienie odwołania od decyzji było niezbędne celem doprowadzenia do jej sądowej weryfikacji, zaś Sąd I instancji nie posiadał kompetencji do samodzielnego uchylecia tej decyzji, mimo jej wadliwości.

Podał także żalący się, że wskazana wartość przedmiotu sporu nie została zakwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

Zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98

§ 1 kpc, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Wyjątek od tej reguły stanowi przepis art. 102 kpc, który stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Norma ta pozwala na wyłączenie podstawowej zasady systemu repartycji kosztów procesu, jaką jest finansowa odpowiedzialność za wynik sprawy (ponoszenie finansowego ryzyka podejmowanych czynności procesowych) w sytuacjach wyjątkowych (określonych przez ustawę jako wypadki szczególnie uzasadnione), nie definiując sytuacji, w których powinna być stosowana. Ustawodawca nie skonkretyzował w niej pojęcia „wypadku szczególnie uzasadnionego”, pozostawiając sądowi tę kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego

z 20 grudnia 1973r., sygn. II CZ 210/73, niepubl.). Możliwość odstąpienia od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania, wprowadzona w art. 102 kpc, stanowi dyskrecyjną kompetencję sądu rozpoznającego sprawę, nie oznacza to jednak,

by stosowanie tego przepisu mogło następować w sposób całkowicie dowolny

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 marca 2011r., sygn. IV CZ 136/10, niepubl. oraz wyrok Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2011r. sygn. V CZ 23/11, niepubl.).

Odstąpienie od obciążenia strony przegrywającej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi mogą uzasadniać zarówno fakty związane z samym procesem,

jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego. Zatem przepis art. 102 kpc znajduje zastosowanie wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności.

Najzupełniej trafnie podniósł żalący się, że mimo wniesienia apelacji to sam apelujący organ rentowy został stroną przegrywającą spór, skoro w ostatecznym rozrachunku sprawa została mu ponownie przekazana do rozpoznania, na mocy art. 477^{14a} kpc.

Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym apelację, odstępując od obciążenia organu rentowego obowiązkiem zwrotu Spółce kosztów postępowania i przywołując dyspozycję art. 102 kpc, stanowiska tego w żaden sposób nie umotywował.

W ocenie natomiast składu rozpoznającego zażalenie, w sprawie nie wystąpił żaden szczególnie uzasadniony wypadek, który by uzasadniał odstąpienie od obciążenia strony przegrywającej kosztami postępowania.

Dodać wypada, że wnosząc apelację, sam organ rentowy przyznał nieprawidłowość zaskarżonej w sprawie decyzji, a ponadto nie wniósł o zastosowanie wobec niego dyspozycji art. 102 kpc.

Uzasadnia to zmianę zaskarżonego orzeczenia, z mocy art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 kpc, i orzeczenie o kosztach po myśli art. 98 kpc, bowiem Spółka, reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem, w odpowiedzi na apelację domagała się zasądzenia na jej rzecz od organu rentowego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (por. k. 279 a.s.).

Wartość przedmiotu zaskarżenia wskazał sam organ rentowy w apelacji, a żalący się jej nie podważa. Wynosi ona 31.663 zł (por. k. 266 a.s.).

Wobec powyższego wysokość należnych w postępowaniu apelacyjnym kosztów zastępstwa procesowego, zważywszy, że w obu instancjach Spółka reprezentowana była przez tego samego pełnomocnika, wynosi $75\% \times 3.600 \text{ zł} = 2.700 \text{ zł}$ (§ 10 ust. 1 pkt 2 w zw.

z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie - Dz.U. z 2015r. poz. 1800 w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia apelacji).

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono po myśli art. 98 kpc w zw. z art. 397 kpc przy zastosowaniu § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 3 w/w rozporządzenia, gdyż wartość przedmiotu sporu w postępowaniu zażaleniowym wynosi 2.700 zł ($50\% \times 600 \text{ zł} = 300 \text{ zł}$) oraz art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednol. Dz.U. z 2018r. poz. 300).

/-/ SSA J.Ansion /-/ SSA A.Kolonko /-/ SSA W.Nowakowski

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek